

Karta pracy do tematu 102: Konserwacja dzieł sztuki. Wycieczka(*)

Pakiet 1.: Rozwiązania

1. Podaj własnymi słowami definicję dzieła sztuki. Sprawdź, korzystając z Internetu lub innych źródeł informacji, czym jest konceptualne, a czym perceptualne dzieło sztuki.

Zgodnie z prezentacją: „dziełem sztuki nazywać będziemy wytwór twórczego działania człowieka, posiadający walory estetyczne, które poprzez swoją wymowę lub formę oraz oryginalne przedstawienie i udostępnienie, sprawia, że odbiorca (obserwator) przestaje być obojętny, jak w obcowaniu ze zwykłymi, codziennymi rzeczami”.

Konceptualne dzieło sztuki: efekt twórczego działania artysty, który to posiada znaczące walory estetyczne. Jednocześnie dzieło lub proces jego tworzenia musi być trudne do powtórzenia. Szczególny nacisk położony jest na twórcę dzieła i jego świadome tworzenie.

Perceptualne dzieło sztuki: dzieło, które wywołuje w odbiorcy szczególne uczucia. Żeby coś stało się dziełem sztuki potrzebny jest jego odbiorca, artysta jest tutaj pomijany, co więcej, można z powodzeniem przyjąć, że istnieją dzieła bez autora.

2. Jaka jest różnica między dziełem sztuki, a zabytkiem?

Zabytkiem może zostać nazwany każdy obiekt będący świadectwem dawnych, minionych, czasów. Głównym kryterium jest tutaj wiek. Dzieło sztuki natomiast może być nowe i musi przejawiać wartości estetyczne, które nie są ściśle oczekiwane od zabytku. Przykładem zabytku, nie będącego dziełem sztuki, może być średniowieczne naczynie gliniane służące do przygotowywania posiłków. Zabytkiem zaś nie jest, np. dzieło współczesnego, żyjącego, artysty, które powstało zaledwie kilka miesięcy lub lat wcześniej.

3. Czym jest ochrona zabytków?

Zgodnie z prezentacją: według *Małego słownika ochrony zabytków* ochrona zabytków to „ogół działań mających na celu zapewnienie zabytkom: trwania *dum mundus durat* (jak długo będzie istniał świat); uczestnictwa w kształtowaniu świadomości indywidualnej i społecznej; wypełniania roli składnika współkształtującego środowisko człowieka”.

4. Jakie są cele zabiegów konserwatorskich? Jakimi zasadami powinny im przyświecać?

Zgodnie z cytatem w prezentacji: „Celem wszystkich zabiegów konserwatorskich powinno być zatrzymanie procesów niszczących przez usunięcie ich przyczyn, przywrócenie – o ile jest to możliwe – pierwotnego wyglądu, jednak w granicach rozsądku, bez wprowadzania nieodwracalnych zmian, i – co bardzo ważne – możliwie najtrwalsze zabezpieczenie przed dalszą destrukcją”.

5. Podaj kilka czynników stanowiących zagrożenie dla dzieł sztuki.

1. Działalność mikroorganizmów (np. bakterii, grzybów)
2. Korozja metali.
3. Nieprawidłowe konserwacje.
4. Celowe uszkodzenia dokonane przez człowieka

5. Wojny, katastrofy naturalne itd.

6. Podaj przykład prac konserwatorskich, które zostały wykonane niezgodnie z zasadami. Polecenie wykonaj na podstawie załączonego artykułu „Sztuka konserwacji sztuki”.

Konserwacja obrazu „Ecce Homo” autorstwa Elias Garcia Martineza w hiszpańskim Sanktuarium Kościoła Łaski w mieście Borja.

7. Korzystając z innych źródeł informacji wyjaśnij pojęcie „sztuka użytkowa”.

Sztuka użytkowa, czyli wytwarzanie przedmiotów codziennego użytku nie tylko w celu spełniania swoich podstawowych funkcji, ale także tych estetycznych. Przykładem może być kubek stylizowany na żółwia widoczny na ilustracji poniżej.

Źródło: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f2/Cool_mug.jpg

8. Jak rozumiesz zasadę „po pierwsze nie szkodzić”? Kto, według tradycji, jest autorem tego aforyzmu?

„Po pierwsze nie szkodzić” – nie należy dokonywać działań, które mogłyby zaszkodzić pacjentowi (aforyzm wywodzi się ze starożytnej medycyny) lub, w naszym przypadku, dziełu sztuki, jeżeli nie jest to absolutnie konieczne. Autorstwo stwierdzenia jest przypisywane Hipokratesowi, czasem też egipskiemu architektowi i lekarzowi Imenhotepowi, twórcy piramidy schodkowej w Sakkarze.